

[Ivar Nørgaard.]

rede har truffet en aftale om lån til et bestemt formål, eller hvor man står over for at skulle investere eller finansiere f. eks. eksport.

Jeg forstår nu på pressen, at statsministeren har haft forhandlinger med Nationalbanken om dette spørgsmål. Jeg tror, jeg uden at røbe for meget kan sige, at vi ikke i udvalget mødte nogen overvældende imødekommehed over for tanken. Først mente finansministeren og hans embedsmænd, at det ikke kunne lade sig gøre. Dernæst udtalte statsministeren sig meget skeptisk, men han ville dog tale med Nationalbanken om det, og det har han altså gjort. Og jeg forstår på presseforlydender, at Nationalbanken har sagt til statsministeren, at det vil være vanskeligt at administrere, og at statsministeren derfor formentlig senere i dag vil kunne stå fast på den linje, at man ikke kan imødekomme socialdemokratiet på dette område.

Må jeg nævne, at det jo ikke er noget usædvanligt, at man har forskellige rentesatser, det er ikke usædvanligt, at man manipulerer med renten. Fra politisk side er der fastlagt forskellige rentesatser; vi har en særlig rentesats, der gælder for boligbyggeriet, vi har en særlig rentesats, der gælder for skibsværftsindustrien, og i bankerne gennemfører man også en vidtgående differentiering af rentesatserne — men det overlades altså bare til bankdirektionerne at skønne, hvem det er, der skal have hvilken rentesats.

Jeg kan også nævne, at selv obligationsrenten manipuleres der med.

Der er ingen tvivl om, at den rente, man endte ved, da Nationalbanken holdt op med at købe obligationer efter diskonto-forhøjelsen, var en rente, der var manipuleret, forstået på den måde, at det er en rente, der på forhånd er aftalt mellem Nationalbanken og de private banker, utvivlsomt med regeringens fulde indforståelse. Når man har et sæt af manipulerede rentesatser, når man selv fra politisk side

har differentieret disse rentesatser ved boligbyggeri og skibsværfter, så er det uforståeligt, at man ikke også kan differentiere i denne situation og gøre det på en sådan måde, at man fremmer hjemtagelsen af penge fra udlandet og hindrer kreditaftaler, der skal finansiere import fra udlandet. Man kunne jo netop hæmme kreditaftaler, der finansierer import fra udlandet, ved at have særlig høje rentesatser på dette område og så undlade at lade diskontoen slå igennem på en række andre områder. Det vil, så vidt jeg er orienteret, ikke være i strid med eksisterende internationale aftaler.

Vi er derfor fra socialdemokratisk side skuffet over, at man ikke har nogen vilje til at gøre noget på dette område, idet vi føler, for det første at man kommer til at skade bestemte erhvervsdrivende og tilfældige uskyldige erhvervsdrivende, som også bliver skadet gennem større udgifter til transport, men man kommer altså også til at skade vor konkurrenceevne og dermed forværre betalingsbalancen på kortere sigt. Når så dertil kommer, at regeringen er indforstået med, at Nationalbanken direkte fastsætter den maksimale indlånsrente for 12 måneders lån til $8\frac{1}{4}$ pct., ja, så er målet nået, for så har man netop i samme situation foretaget en rentedifferentiering og en politisk fastlæggelse af renten, og det fører til, at bankerne — aktionærerne i bankerne — får større overskud, end de ellers ville have fået, idet det forøger bankernes avance. Gennem en politisk fastsat rente på $8\frac{1}{4}$ pct. for de lange lån lægger man et loft over, hvad bankerne skal give for at have penge, men man tillader dem at lægge 2 pct. oven på det, de skal have for at låne penge ud. Det betyder, at rentemarginalen, forskellen mellem indlåns- og udlånsrenten, bliver større, og at private banker derved får en gevinst og en væsentlig avancestigning i en periode, hvor vi i øvrigt mener, at man bør begrænse erhvervslevets avancer. Det finder vi urimeligt, og derfor synes vi, det er ejendommeligt, at